

Heropening Natuurcentrum Arnhem

Covid 19 – veiligheidsplan
29 mei 2020

Inleiding

Na een lange periode van gesloten scholen en zoveel mogelijk binnen blijven, mogen de kinderen weer naar school en is er meer ruimte om samen te spelen en te ontmoeten.

Natuurcentrum Arnhem wil uiteraard graag de scholen weer ondersteunen en ontvangt graag weer bezoekers op de terreinen van de stadsboerderijen én het liefst ook in de Molenplaats.

Want Natuurcentrum Arnhem bevordert de leefbaarheid en saamhorigheid in de omgeving en heeft juist nu een grote aanvullende waarde op de samenleving. Op een laagdrempelige manier kunnen kinderen (en volwassenen) weer zinvol, educatief en ontspannen buiten bezig zijn en anderen ontmoeten.

De ontmoetingsmogelijkheden zullen op afstand zijn vanwege de strenge eisen waaraan moet worden voldaan, maar belangrijk is dat er weer ruimte komt om elkaar te ontmoeten en ervaringen te delen.

Om Natuurcentrum Arnhem weer op een veilige en verantwoorde manier te mogen en kunnen openen, leggen we een duidelijk plan op tafel. Uiteraard zullen wij zelf alles in het werk stellen om een zo veilig mogelijke situatie te creëren. We zijn hierbij uiteraard afhankelijk van de inzet en eigen verantwoordelijkheid van de scholen en bezoekers om hieraan mee te werken. We gaan hierbij uit van het Gezond Boeren Verstand van onze bezoekers én collega's.

Naast de 1,5 meter maatregel zullen wij elke nieuwe stap baseren op de geldende adviezen van het RIVM in samenhang met de maatregelen van de regering en overheden en geldende noodverordening van de gemeente Arnhem.

1. Openen, een kort overzicht

1.1 Stadsboerderij

De stadsboerderijen wordt vanaf **maandag 8 juni** op een veilige en verantwoorde manier gefaseerd geopend. Zo kunnen zowel de bezoekers als de medewerkers wennen aan de nieuwe situatie. Aan de hand hiervan worden continue de genomen maatregelen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

In stappen wordt toegewerkt naar een uitgebreidere opening. Dit gebeurt volgens het protocol van de landelijke branchevereniging vSKBN (vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland), zoals deze op 7 mei is voorgelegd aan het ministerie. En altijd aan de hand van de maatregelen afgegeven door het RIVM en overheden.

1.2 Ondersteuning onderwijs

1.2.1. Binnen- en buitenlessen

De lessen zijn de rest van het schooljaar geannuleerd. Dit heeft een aantal redenen:

- Het advies van de PO-raad; zij geven aan dat excursies en groepsactiviteiten niet door mogen gaan.
- Ook ondersteuning door ouders of derden bij leeractiviteiten is niet mogelijk, omdat ouders & derden niet in de school en op het schoolplein gewenst zijn.

1.2.2. Uitleen leskisten

De uitleen van leskisten willen we wel zo snel mogelijk opstarten, namelijk vanaf **maandag 25 mei**. Leskisten worden voor uitleen en na ontvangst gereinigd met hygiënische doekjes. Wij zorgen dat alles is schoongemaakt

voor het op school komt. Tijdens gebruik op school gelden de afspraken zoals ook de school ze toepast met materiaal dat door kinderen samen wordt gebruikt. Wij halen de leskisten op, die staan op de afgesproken dag bij de voordeur van de school, zodat ze zelfstandig meegenomen kunnen worden.

1.2.3. Uitleen dieren

Op zich lijken er weinig risico's te zijn voor het uitleen van de dieren in het kader van de overdracht van de ziekte. <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/huisdieren>

Om praktische redenen hebben we toch besloten om de uitleen dit schooljaar niet meer op te starten.

1.3 Molenplaats Sonsbeek en Witte Watermolen

1.3.1. Informatiefunctie en horeca

We starten nog niet met het ontvangen van mensen in de Molenshuur om hen van informatie te voorzien, zolang de horeca ook nog niet is opgestart.

De informatiebalie wordt veel al gerund door vrijwilligers, die behoren tot de kwetsbare groep. We zijn voorzichtig met het opstarten met hen, maar gelukkig is er wel veel animo om aan de slag te gaan.

Het geeft ons de tijd om deze balie opnieuw in te vullen, zodat we zoveel mogelijk een frisse start kunnen maken, wanneer het wel verantwoord is om te openen.

Voorafgaand aan de lockdown waren we in gesprek met Refugee Company om de horeca over te nemen. Met hen zijn we weer in gesprek over de opstart. Zij nemen hierin de leiding.

Zodra er horeca is, kunnen we ook beginnen met de verhuur van de locatie.

Rondleidingen starten we ook nog niet, omdat dit toch vaak grotere groepen zijn. Bovendien behoren ook veel vrijwillige gidsen tot de kwetsbare groep en willen we niet teveel van ze vragen.

1.3.2. Witte Watermolen

De Witte Watermolen heeft de afgelopen tijd 'gewoon' doorgedraaid met grote inzet van vrijwilligers. Uiteraard was ontvangst van bezoekers niet aan de orde, vanwege de beperkte ruimte in de molen. Deze situatie verandert niet.

2. Opening boerderijen

Bij het openen van de stadsboerderijen komt het meest kijken. Hieronder geven we graag aan hoe wij dit voor ons zien.

2.1 Aantal bezoekers

Stadsboerderij Presikhaaf heeft een verantwoord toelaatbaar oppervlak van 5.280 m² groot. Volgens het rekenmodel van de vSKBN met een norm van 25m² per persoon kunnen daar 211 personen worden toegelaten (norm 25 m²/ bezoeker). Dit is inclusief medewerkers. Daarvoor geldt een maximum in de week van 12 personen per dag.

Het verantwoord toelaatbare oppervlakte van Stadsboerderij de Korenmaat is 4.490 m² groot, Deze boerderij kan o.b.v. de norm van de vSKBN van 25m² p.p. 180 personen herbergen per moment. Dit is inclusief medewerkers. Daarvoor geldt een maximum van 20 personen per dag.

Wij kiezen er echter voor om het aantal bezoekers langzaam op te bouwen voor de veiligheid van bezoekers én medewerkers. En alleen op te schalen als dat op een veilige manier kan.

De eerste week hanteren we daarom een maximum van 50 bezoekers die gelijktijdig op het terrein aanwezig zijn.

Bezoekers wordt gevraagd om maximaal 1 uur te blijven, om zoveel mogelijk bezoekers

van de boerderij te kunnen laten genieten.

2.2. Openingstijden

De stadsboerderijen zijn in eerste instantie alleen doordeweeks geopend.

De weekenden blijven we nog even gesloten.

Op basis van de ervaringen in de eerste 2 weken wordt bekeken of het verantwoord is om in de weekenden open te gaan. Voorwaarde is wel dat we voldoende personeel voor kunnen inzetten om de extra noodzakelijke maatregelen kunnen uitvoeren.

We beginnen later en sluiten eerder. We gaan om 10.00 uur open en sluiten om 16.00 uur. Zo kunnen de medewerkers voor en na de bezoekers de belangrijkste verzorging van de dieren uitvoeren. Zodat ze tijdens de openingstijden meer tijd hebben om de bezoekers te ondersteunen bij het houden aan de nieuwe regels.

2.3 Ontvangst

Door middel van een poster bij de entree en op andere plekken op het terrein worden bezoekers gewezen op de aangepaste gedragsregels i.v.m. Covid-19.

Om het aantal bezoekers te reguleren, wordt gebruik gemaakt van reserveringssysteem op onze website. Bezoekers dienen dus vooraf een plek te reserveren.

We willen namelijk vooral bij de ingang drukte en conflicten voorkomen.

2.4 Wachtrij en routing

Op verschillende plekken op het terrein worden mensen attent gemaakt op de 1,5m maatregel d.m.v. straatmarkering en bebording.

2.4.1. Wachtrijen

Voor de ingang van de boerderij en winkel zijn op het pad sjablonen op de bestrating aangebracht met telkens 2m afstand ertussen aangebracht. Zo kunnen bezoekers 'contactvrij' wachten, voordat ze naar binnen gaan.

2.4.2. Routing

De beide boerderijen over dusdanig veel ruimte. Bezoekers kunnen elkaar dus over het algemeen gemakkelijk passeren. Op de smallere delen wordt eenrichtingsverkeer of voorrangsverkeer ingesteld d.m.v. bebording. Alle stallen worden gesloten, omdat met name de doorgang van deuren een belemmering kan zijn en op sommige plekken kan de 1,5 meter in de ruimte niet gegarandeerd worden.

Speciale aandacht gaat naar de speelweide. Kinderen kunnen onder toezicht van een meerderjarige vrij spelen in de speelweides. Voor volwassenen geldt ook hier de 1,5 meter regel. Als dit laatste problemen oplevert, heeft de dienstdoende medewerker de vrijheid om te besluiten de weide (tijdelijk) te sluiten.

Er wordt een aparte in- en uitgang gecreëerd om onnodig passeren te voorkomen. In andere gevallen wordt duidelijk aangegeven hoe bezoekers de weide moeten in- en uitgaan.

2.5 Faciliteiten

In de beginfase van de heropening zijn verschillende faciliteiten gesloten of worden niet aangeboden. Zo kan afstand tussen bezoekers beter gegarandeerd en gemonitord worden.

Het gaat dan om:

- Bezoekerstoiletten (m.u.v. noodgeval, daarna meteen desinfecteren)
- Sluiten van het bijenhuisje op Stadsboerderij de Korenmaat
- Alle losse onderdelen, zoals tractortjes worden tijdelijk weggehaald
- Zitelementen, zoals banken en picknicktafels staan minimaal 3 meter uit elkaar

Ook verhuur op de boerderij starten we nog niet op.

3. Activiteiten

Tot 1 september zijn vergunningplichtige evenementen niet toegestaan. De meeste activiteiten die wij als kinderboerderij organiseren op eigen terrein vallen niet onder deze categorie. Deze regel is echter bedoeld om te voorkomen dat grotere groepen mensen bij elkaar komen.

Aan de andere kant kunnen we ons voorstellen dat er met name in de zomer behoefte is aan laagdrempelig vertier in de buurt. Kleine activiteiten zoals mee werken met de boer zouden een mooie aanvulling zijn voor de kinderen in de zomer. We hopen dan ook in de zomer enkel kleine activiteiten te kunnen organiseren.

4. Dieren

Er is op dit moment geen wetenschappelijk bewijs dat de coronabesmetting overgebracht kan worden via dieren. Daarom zouden dieren (cavia / konijn) dus in de daartoe bestemde knuffelhoeken gehanteerd kunnen worden. Echter, vanwege de 1,5 meter regel kunnen de medewerkers niet helpen bij het hanteren van de dieren of ingrijpen als dat nodig is. Daarom beperken wij dit gedurende de corona maatregelen.

5. Hygiëne

Het is ondoenlijk om continue binnen en buiten alles schoon te houden. Ook al maak je 3x per dag de deurklinken schoon, ze kunnen na een half uur al weer vies zijn. Bovendien is er zoveel wat je kan aanraken, binnen en buiten.

De belangrijkste hygiëne maatregel is dan ook het wassen van de handen, in ieder geval:

- als je handen vuil zijn;
- voor het eten;
- na een toiletbezoek;
- na hoesten, niezen in de handen;
- na het snuiten van de neus;
- na het buitenspelen;
- na het verschonen van een kind;
- na het aaien of knuffelen van (huis-)dieren;
- na het aanraken van contactplekken, zoals toetsenbord en deurklink.

Het is daarmee ook de verantwoordelijkheid van de bezoeker én medewerker om hier goed op te letten.

We zetten voornamelijk in op het wassen van de handen met zeep en niet met desinfecterende middelen. Het RIVM geeft duidelijk aan dat de handen met zeep was de beste optie is. Met andere spullen is een goed alternatief wanneer er geen water voor handen is. Aangezien zowel buiten als binnen er voldoende was gelegenheden zijn, zetten we daar vooral op in.

<https://www.rivm.nl/hygi-ne/vragen-en-antwoorden-over-handen-wassen>

Uiteraard moet er wel continue aandacht te zijn voor voldoende desinfecterende spullen op beide locaties, zodat het wel beschikbaar is, mocht het nodig zijn.

De medewerkster schoonmaak is specifiek geïnstrueerd voor schoonmaak in coronatijd.

6. Horeca en winkelfunctie

De horeca en de winkel op beide boerderijen zitten in 1 ruimte. Het gaan dan om uitgifte van ijsjes, koffie en verkoop van vlees, honing e.d.

We passen de winkel aan, zodat dit voor zowel de bezoekers als medewerker een veilige plek is:

- Spatscherm bij de toonbank
- Maximaal 1 of 2 klanten tegelijk in de winkel
- Desinfectiemiddel om handen te wassen aanwezig
- Handschoenen en mondkapjes zijn aanwezig voor personeel, indien gewenst.
- Looproute/eenrichtingsverkeer in de winkel
- Zoveel mogelijk contactloos betalen
- Duidelijke aanwijzingen voor wachtrij buiten (op 1,5m afstand)
- Beperkte openingstijden 10-15 uur
- Zorg voor maximale hygiëne, vooral pinterminal.

Met de horeca ondernemer van Boerderijcafé De Hooijmaat op Stadsboerderij de Korenmaat zijn we in overleg hoe hij de horeca gaat opstarten. Uiteraard doen we dit in nauw overleg, maar het is zijn eigen verantwoordelijkheid.

7. Communicatie

Bezoekers worden regelmatig, uitgebreid en op een laagdrempelige geïnformeerd over de coronamaatregelen op de boerderij.

De kracht van herhaling is hierbij heel belangrijk. Ook wordt weinig gebruik gemaakt van tekst en veel van beeld, zodat de boodschap voor iedereen duidelijk is.

Dit wordt onder andere gedaan door:

- Poster met coronaregels goed zichtbaar bij ingang en op andere plekken op het terrein
- Straatmarkering en bebording om bezoekers te wijzen op 1,5m afstand houden en voor de wachtrij.
- Bebording op het terrein (o.a. handen wassen en routing)
- Website
- Sociale media, zoals Facebook
- Persbericht

8. Personeel & organisatie

8.1 Verantwoordelijkheden

Tijdens deze periode zijn de verantwoordelijkheden als volgt verdeeld:

Invoering nieuwe maatregelen:	MT en facilitair beheerder
Aanspreekpunt externen en medewerkers: MT	
Dagelijks aanspreekpunt bezoekers:	Vaste medewerkers conform rooster

8.2 Aanvullende regels

Onze medewerkers moeten net als onze bezoekers voor zover mogelijk beschermd worden voor en tegen overdracht van Covid-19. Daarnaast mogen onze medewerkers geen bron voor besmetting vormen. Om die reden vragen we van onze medewerkers:

- Hou minimaal 1,5m afstand tot zowel je collega's als de bezoekers
- Dit geldt ook tijdens de pauzes. Indien nodig wordt in shifts pauze gehouden.
- Je mag niet komen werken bij de minste vorm van neusverkoudheid, griepverschijnselen, benauwdheid, koorts of iedere vorm van een ziek gevoel, ook als deze in je gezin heersen
- Extra aandacht voor persoonlijke hygiëne (o.a. vaak handen wassen volgens instructie, niesen in de elleboog, handschoenen verwisselen)
- Naast de al aanwezige PBM's worden handschoentjes aangeboden voor de horeca, schoonmaak en het legen van de prullenbakken

Het MT let erop dat zowel de bezoekers als de medewerkers zich aan alle regels houden. Indien nodig spreken ze hen hier op aan of sturen ze bij ziekteverschijnselen naar huis.

8.3 Interne communicatie

Het protocol en de maatregelen die gelden tijdens deze periode worden duidelijk naar alle medewerkers, inclusief vrijwilligers gecommuniceerd. Zowel via de mail als persoonlijk. Zo weet iedereen hoe je het protocol moet uitvoeren en hoe je bezoekers moet (laten) aanspreken op ongewenst gedrag.

Gedurende de dag wordt met de medewerkers besproken hoe het gaat en of de maatregelen voldoende zijn. Als het nodig is, sturen we bij en passen we aan.

9. Toezicht

Tijdens openingstijden wordt 1 medewerker aangewezen die eindverantwoordelijk is voor en toezicht houdt op het naleven van de gedragsregels door de bezoekers. In de praktijk is dit meestal de vaste boerderij medewerker of een MT-lid.

Alle medewerkers (vrijwilligers en betaalde krachten) worden geïnstrueerd om alert te zijn tijdens hun werkzaamheden op het naleven van de afspraken door bezoekers.

En hen als het nodig is aan te (laten) spreken, wanneer:

- Er teveel mensen samen op 1 plek zijn
- De 1,5 meter afstand niet in acht wordt genomen
- Bezoekers hoesten/ niezen/ ziek ogen

De eindverantwoordelijke is aanspreekpunt als bezoekers bijvoorbeeld niet willen luisteren. Bezoekers kunnen dan verzocht worden te vertrekken.

Om de stadsboerderijen op een verantwoorde en veilige manier voor zowel de bezoekers als de medewerkers open te kunnen houden, is het nodig dat we ons hier samen aan houden. Met de medewerkers wordt dagelijks geëvalueerd hoe de dag op dit punt is verlopen en of de werkwijze en maatregelen bijgestuurd moeten worden.

10. EHBO/ Reanimatie

Om verspreiding van het virus tegen te gaan heeft Hartslag NU een advies uitgebracht met voorzorgsmaatregelen bij reanimaties.

Voorzorgsmaatregelen bij reanimaties:

- Geef geen mond-op-mond beademing meer bij volwassenen.
- Bij reanimatie van kinderen blijft de situatie ongewijzigd vanwege het beperkte risico op besmetting.
- Voor het vaststellen van wel/geen ademhaling vervalt het 'Luisteren' naar een ademhaling of 'Voelen' van een ademhaling. Dat betekent dat alleen het 'Kijken' nog wordt uitgevoerd.
- Voel je je ziek of heb je een verhoogd risico? Neem geen deel aan de reanimatie.
- Eén BHV'er geeft borstcompressies, de andere staat bij de voeten van het slachtoffer i.v.m. aflossen van de hartmassage. Anderen staan op ruime afstand.
- Pocketmasks, Kiss of Lifes of andere middelen ter bescherming bij (mond-op-mond) beademing tijdens reanimatie zijn in dit geval niet veilig en moeten daarom niet gebruikt worden!
- Desinfecteer je handen na een inzet zo snel mogelijk.

11. Leveranciers

Met leveranciers zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Houd bij afleveren 1,5 meter afstand
- Draag handschoenen
- Van tevoren is afgesproken waar de spullen geplaatst worden.